

NIHS/Zikna op bezoek bij voormalige concentratiekampen in Polen

Afgelopen zondag vertrok een groep o.l.v. van Rabbijn Katz, Rabbijn Spiero en Coen Abram naar Polen. Op de zondagmiddag werd een bezoek gebracht aan de goed onderhouden Joodse begraafplaats (30 Ha groot met 200.000 overledenen en nog steeds in gebruik). Verder werd een korte herdenkingsbijeenkomst gehouden bij de plaats waar de Joden van Warschau werden weggevoerd, een bezoek aan het in oktober 2014 te openen Joods museum en werd tenslotte voor het monument ter herdenking aan de opstand van Warschau een plechtigheid bijgewoond van 200 Israëlische militairen in uniform die hun afsluitende plechtigheid daar hielden.

Op maandag ging de groep met de bus naar Sobibor waar 34.000 Nederlandse Joden werden vermoord. In het door bossen en moeras omgeven kamp werden namen genoemd van families en de namen waarvan leden van de NIHS hadden verzocht deze daar te noemen. Op de foto is Rabbijn Spiero te zien terwijl hij de namen voorleest. Na de herdenkingsbijeenkomst werd in bedrukte stemming terug gegaan naar de bus om de reis te vervolgen naar Lublin. Onderweg werd een kort bezoek gebracht aan de synagoge van Wlodowa. In Lublin werd een bezoek gebracht aan het voormalige Ghetto waarna in de voormalige Jeshiva werd gegeten en geslapen werd in het tot hotel omgebouwde deel van de Jeshiva.

De reis werd vervolgd naar het voormalig concentratiekamp Majdanek waar je op onwaarschijnlijke wijze nog kan zien hoe het kamp functioneerde, hoe de gaskamers en crematorium nog in originele staat te bezichtigen is en de barakken van de gevangene laten zien hoe men woonde. Na het bezoek werd, iedereen in zijn eigen gedachten, begonnen aan een lange busrit naar Lizensk. In deze plaats ligt begraven de chassidische rebbe Elimelech van Lizensk. De weg werd vervolgd naar Krakau.

Op de woensdag worden bezocht de begraafplaats van Chanow (van een aantal leden van de kille liggen hier grootouders begraven) waarna de dag verder wordt doorgebracht in Auschwitz en Birkenau. Donderdag wordt de reis afgesloten met een wandeling door Joods Krakau en een bezoek aan de fabrieken van Schindler.

Als de groep donderavond weer veilig terug keert in Nederland zullen de deelnemers een onuitwisbare indruk op hun netvlies houden van hoe het was, met in gedachte de lezing die Dr. Fedia Jacobs in de voorbereiding op de reis gaf;

Wij zijn daar en nu en kunnen ons nimmer voorstellen hoe het indertijd was daar en toen. We kunnen ongeveer zien hoe het was maar kunnen niet voelen en ruiken hoe het toen was.

De lering die we daaruit kunnen trekken is dat wij gelukkig moeten zijn dat wij daar uit vrije wil heen konden gaan en terugkeren terwijl onze vermoorde familieleden geen vrije keus had en niet konden terugkeren.

Coen Abram

BRON/MET DANK AAN: NIHS.NL